

OBČINSKI LJUDSKI ODBORI

OBČINA GROSUPLJE

154

Na podlagi 1. odstavka 1. člena Uredbe o posebnih pogojih za gradnjo stanovanjskih hiš in upravnih stavb in o družbenem nadzorstvu nad to gradnjo (Uradni list FLRJ št. 15/58) v zvezi z resolucijo Ljudske skupščine LR Slovenije o usmerjanju stanovanjske gradnje (Ur. list LRS, št. 22/58) ter 26. člena Statuta občine Grosuplje je občinski ljudski odbor Grosuplje na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 28. febr. 1959 sprejel

ODLOK

o usmerjanju gradnje stanovanjskih hiš na območju občine Grosuplje

I.

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Iz namenskih sredstev za gradnjo stanovanj (v nadaljnjem besedilu: družbena sredstva) ali z udeležbo teh sredstev se smejo zidati stanovanjske hiše (v nadaljnjem besedilu: hiše) in opremljati stanovanja na območju občine Grosuplje samo v skladu z določbami tega odloka.

2. člen

Zidati se morajo predvsem hiše z večjim številom stanovanj (bloki) v koncentriranih gradbiščih. Dopolniti se pa tudi gradnja vrstnih hiš, kjer to narekujejo posebni pogoji. Pri individualnih hišah je treba strmeti za tem, da se doseže čim večja gostota prebivalcev na 1 ha — v povprečju praviloma ne sme površina zemljišča za eno hišo presegati 400 kvadratnih metrov. Pri obstoječi zgradbi v neugodno parcelaciji naj se gostota prebivalcev doseže z vmesno zazidavo večstanovanjskih hiš. Za zidavo posameznih nezazidanih zemljišč v strnjanih stanovanjskih predelih se lahko dovoli samo, če je v skladu s potrjenim urbanističnim programom. Hiše se zidajo organizirano na terenih, ki se predhodno preučijo glede nosilnosti tal in po vnaprej določenem programu, ki mora zajemati poleg hiš tudi vse pripadajočo komunalno ureditev in vse objekte, ki so potrebni naselju kot celoti. Prostore za uslužnostne objekte je treba praviloma graditi v posebnih objektih izven stanovanjske hiše. Izjeme so dovoljene, če dejavnost, kateri se ti prostori namenjeni, ne povzroča ropota in šuma ali sicer ne moti okolice in če gradnja takih prostorov ne zahteva dražje konstrukcije in funkcionalno ne omejuje možnosti za racionalno izrabo stanovanjskih etaž.

Pri zazidavi vrzeli v obstoječih naseljih je treba v programu gradnje analizirati in upoštevati potrebe naselja, oziroma stanovanjske skupnosti, po prostorih za dnevno prenočitev in drugih servisnih prostorih.

Zazidava stanovanjskega naselja mora biti urbanistično tako urejena in organizirana, da omogoča večkratno uporabo istih projektov.

3. člen

S projektom za hišo mora biti izdelana racionalna rešitev za ureditev bližnje okolice, potrebnih zelenih površin, otroških igrišč, stanovanjskih potov, dovozov k odprtinam za vmetavanje kuriva, za odvoz smeti in podobno.

4. člen

Pri izbiri zemljišča za stanovanjsko izgradnjo imajo prednost zemljišča, na katerih so že urejene osnovne komunalne naprave, če ustrezajo predvideni zazidavi. Če ni takih zemljišč, se izberejo zemljišča v bližini komunalnih naprav ali zemljišča, na katerih je mogoče z majhnimi stroški zgraditi komunalne naprave.

Poplavna zemljišča, zemljišča z visokim stanjem podzemnih voda, nestabilna zemljišča in zemljišča, katerih nosilnost znaša manj kot 1 kg/cm², se za gradnjo stanovanjskih hiš praviloma ne uporabijo.

5. člen

Hiše morajo biti priključene na javni vodovod, električno omrežje in javno kanalizacijo. Če ni javnega vodovoda morajo imeti hiše svoj hišni vodovod ali drugačno higiensko oskrbo z vodo.

Ce ni javne kanalizacije, je obvezen priključek na greznico, ki mora biti zgrajena s posebnimi tehničnimi predpisi.

6. člen

Na koncentriranih gradbiščih se mora pred pričetkom gradnje zgraditi električno, vodovodno, kanalizacijsko in cestno omrežje, nadalje v grobem prostori za servisne delavnice, preskrbo naselja, družbeno življenje v naselju ali drugi objekti, ki predstavljajo sestavni del stanovanjskega naselja kot so skupne pralnice, prostori za shrambo koles in mopedov, vse to pa v takem obsegu kot je to predvideno v občinskem splošnem programu stanovanjske izgradnje naselja in kot te prostore potrebuje začasno v času gradnje naselja gradbena operativa za svoja skladišča, pisarne, stanovanja gradbenih delavcev in podobno.

Ce se gradijo predhodno ali vzporedno z gradnjo hiš komunalne naprave in prostori iz prejšnjega odstavka tega člena, mora biti v pogodbi med investitorjem in gradbeno operativno določeno zlasti, katere komunalne naprave in kateri prostori ter do katerih gradbenih faz se bodo gradili ter kdo jih bo končal in usposobil za njihov osnovni namen.

Ce so komunalne naprave in prostori deloma že zgrajeni, ali če to narekujejo posebni razlogi, sme dovoliti občinski ljudski odbor, da se ti objekti ne gradijo.

7. člen

Hiše se lahko ogrevajo s centralno kurjavo, če je ekonomičnost investicije in eksploatacije utemeljena v potrjenem investicijskem programu.

8. člen

Hiše (bloki) se zidajo praviloma z 2 etažama nad terenom. Hiše z manj kot 2 etažama se lahko zidajo, če nosilnost tal ne dovoljuje višjih hiš in če tako gradnjo narekuje zazidalni načrt.

Z dovoljenjem občinskega ljudskega odbora se lahko izjemoma zazidajo hiše z več kot 2 etažama, če to narekujejo posebni urbanistični razlogi. Občinski ljudski odbor je v takem primeru dolžan zadevo predhodno predložiti v obravnavanje stanovanjski skupnosti, odnosno zborom volilcev.

9. člen

Stanovanja morajo biti zgrajena v hišah, ki ustrezajo splošnim tehničnim predpisom glede konstrukcije, toplotne in zvočne zaščite, požarne varnosti in osnovne higijene.

Gradnja provizorijev za stanovanja ni dovoljena.

10. člen

Vsaka hiša mora imeti prostor za kurivo in ožimnico v kleti. Pralnica, sušilnica, likalnica in kopalnica ter prostor za shrambo koles morajo biti koncentrirani na enem mestu v stanovanjski hiši za eno ali več stanovanjskih hiš, ali pa v posebnem objektu. Izkoristek teh prostorov mora biti ekonomsko upravičen.

V hiši ne smejo biti garaže za motorna vozila, razen v primerih, ki so utemeljeni z zazidalnim načrtom, oziroma z investicijskim programom. V zazidalnem načrtu je treba predvideti zemljišča za parkirne prostore in garaže.

11. člen

Vrste stanovanj se določijo po številu prostorov glede na število odraslih družinskih članov tako, da se štejeta na eno sobo dve ležišči. Ležišče v bivalni kuhinji se ne upošteva.

Za družino se štejejo starši z otroki, osebe, ki jih je koristnik stanovanja dolžan preživljati in gospodinske pomočnice. Pri hišah, kjer so predvidena stanovanja za več kot 4 članske družine mora biti izkazana upravičenost zidanja takih hiš s strukturo družin, katerim so stanovanja namenjena.

12. člen

Občinski ljudski odbor usmerja izgradnjo stanovanj na svojem območju s splošnim programom stanovanjske izgradnje, ki ga sprejme v okviru perspektivnega plana občine najmanj do leta 1961.

S splošnim programom, ki je priložen, se predpisuje izgradnja takih

II.

STANDARDNA STANOVANJA

13. člen

Vsako standardno stanovanje, mora imeti glavne prostore, t. j. ustrezno število sob in delovno ali bivalno kuhinjo in potrebne stranske prostore: predsobo, kopalnico (s prho ali kadjo) stranišče ter shrambo za živila in čistila. Shrambi sta samostojna prostora ali pa zidani omari z vzgonsko ali etažno ventilacijo.

V stanovanjskih blokih pri 2 in večsobnih stanovanjih se priporoča gradnja povezovalnih stanovanj (garsonier) za zakonce brez otrok ali za samce. Takšna povezovalna stanovanja naj bodo konstrukcijsko in funkcionalno po možnosti zgrajena tako, da jih je mogoče uporabljati samostojno ali pa povezati s sosednjim stanovanjem.

Garsoniera mora imeti najmanj sobo in stranišče ter prostor za umivanje z možnostjo kasnejše namestitve sanitarne opreme. Vsako stanovanje in garsoniera morata biti oskrbovani s pitno vodo. Skupne sanitarije so dovoljene le v javnih domovih. V standardnih stanovanjih se lahko predvidi delovna ali bivalna kuhinja.

14. člen

Stanovanja z bivalno kuhinjo nimajo predvidene posebne dnevne sobe. V takem primeru je kuhinja prostor z najmanj 12 kvadratnimi metri čiste površine. Bivalno kuhinjo je iz higienskih razlogov mogoče predvideti le pri stanovanjih, ki so projektirana za največ 4 odrasle osebe. Če je bivalna kuhinja urejena tako, da ima kuhinjsko nišo, ki je posebej prezračevana, jo je mogoče predvideti tudi v stanovanju za več kot 4 odrasle osebe.

Delovna kuhinja je prostor, ki je po svojih dimenzijah in opremljen prilagojen gospodinskemu delu, ne pa dnevnemu bivanju. Če projekt predvideva delovno kuhinjo, je treba predvideti tudi dnevno sobo. Če ima delovna kuhinja poseben dostop in jedilni kot, je mogoče upoštevati v dnevni sobi eno normalno ležišče.

15. člen

Vsako stanovanje mora imeti kompletno stranišče ter prostor za kopalnico z instalacijo, z možnostjo namestitve prhe ali kopalne kadi.

Stanovanja, grajena do vključno za 4 rodbinske člane, morajo imeti združeno stranišče in kopalnico v enem prostoru, stanovanja, grajena za 5 in več članske družine pa imajo stranišče lahko ločeno od prostora za kopalnico.

V kuhinjah in kopalnicah smeta biti le dve vrsti kurjave in sicer na trdo gorivo in elektriko, ali trdo gorivo in plin.

16. člen

Tlorisne površine standardnih stanovanj morajo biti v mejah naj-

večje tlorisne etažne površine in najmanjše čiste površine stanovanj, glede na število ležišč kakor sledi:

ležišča						
1	2	3	4	5	6	
	51	66	81	97	109	
28	37	—	—	—	—	
	32	42	52	62	72	
20	24	—	—	—	—	

Največja bruto etažna površina stanovanja: garsoniere
Najmanjša čista površina: stanovanja garsoniere

Za največjo bruto tlorisno etažno površino se šteje površina stanovanja s pripadajočimi zidovi in delom stopnišča, vendar brez stranskih prostorov izven območja stanovanja (kleti, podstrešja, garaža itd.). Površine za balkone in loggie se vračunavajo pri balkonih s 50 %, pri loggijah s 100 % v dopustne bruto tlorisno etažno površino.

Čista površina je izmera prostora med neometanimi zidovi.

Vsako standardno stanovanje mora imeti vsaj eno sobo z najmanj 14 kvadratnih metrov površine, druge sobe z 2 ali enim ležiščem naj bi merile 12, oziroma 8 kvadratnih metrov čiste površine, v nobenem primeru pa ne manj kot 10, oziroma 6 kvadratnih metrov. Pri tem se šteje za eno sobo največ 2 ležišči, ležišče v bivalni kuhinji pa se ne upošteva.

17. člen

Občinski ljudski odbor, in sicer oba zbora enakopravno lahko odstopi od predpisanih standardnih stanovanj, če urbanistični pogoji, lokacija in namemba hiše oziroma stanovanj zahtevajo posebne naprave, opremo, obdelave in podobno s tem da dovoli gradnjo stanovanj katerih bruto etažna tlorisna površina sme presegati do 10 % površine iz 16. člena tega odloka.

III.

ELEMENTI GRADENJ

18. člen

Občinski ljudski odbor bo razvijal določene oblike organizacij za investicijske storitve, kot so Zavod za stanovanjsko izgradnjo, stanovanjske zadruge in druge oblike združevanja investorjev, opirajoč se pri tem na pridobljene izkušnje teh organizacij, ki morajo za izvajanje programa stanovanjske graditve prvenstveno upoštevati tipizacijo elementov, konstrukcij in hiš.

19. člen

Organizacije iz prejšnjega člena se lahko združujejo zaradi skupne izdelave programa tipizacije elementov, konstrukcij in hiš ter so dolžni zaradi realizacije stanovanjske graditve pogodbeno vključevati gradbeno operativno, industrijo gradbenega materiala, projektne organizacije, Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij LRS in druge organizacije, ki se bavijo s temi vprašanji.

Konstrukcije

20. člen

Načeloma se dopuščajo vsi načini gradnje, vendar mora projektant upoštevati izbiro načina gradnje z realnimi ekonomskimi analizami ali s posebnimi pogoji. Dovoljujejo se vse konstrukcije, pri katerih bi ekonomska primerjalna analiza dokazala nižjo ali enako ceno nasproti drugi vrsti konstrukcije.

Konstrukcijska višina prostorov

sme znašati 2,70 m ali 2,80 m, pri tem pa čista višina stanovanjskih prostorov ne sme biti manjša od 2,40 m. Za podometne instalacije je treba predvideti potrebne rege. Naknadno izsekovanje reg ni dovoljeno.

Ostrešje

21. člen

Strehe ne smejo biti ravne, razen če to narekujejo posebni razlogi. Terasa ne smejo biti tlakovane z brušenimi betonskimi ploščicami. Za ostrešja se smejo uporabljati le konstrukcije, ki izkazujejo najekonomičnejšo uporabo lesa.

Stopnišča

22. člen

Posebne vhodne veže pri standardnih stanovanjih niso dopustne, ker mora biti hišni vhod neposredno v stopnišče. Širina stopniščnih ram sme biti 1,20 m. Stopnice morajo biti proste montažne izvedbe, kjer so obdelane le nastopne ploskve. Oblaganje zidov v vežah in stopniščih ni dopustno. Višina in širina stopnic naj se približuje izmeri 17,5×29 cm.

Stopniščne ograje morajo biti preproste in varne.

Vrata in okna

23. člen

Notranja vrata morajo biti izdelana po principu suhe montaže industrijske serijske izdelave. Širina vrat je za glavne prostore 90 ali 80 cm, za stranske prostore 70 cm v zidarski izmeri. Višina vrat je 200 cm.

Svetloba oken (šipe) ne sme presegati 1/6 tlorisne površine prostora, v bivalnem prostoru pa je lahko večja.

Električna instalacija

24. člen

Bližnji vodi morajo teči skozi stopnišče, razdelilci sob praviloma v etažah, bodisi za vsa stanovanja skupaj ali pa ločeno za posamezno stanovanje s priključkom na stopnišče.

V glavnih prostorih se lahko stropna svetlobna telesa namestijo s stenskim, če se s tem doseže večje prihranke na električni instalaciji.

Za električne instalacije se lahko uporabljajo vodi iz plastične mase v ometu.

Vodovodne instalacije

25. člen

Instalacije za vodo in kanalizacijo morajo biti združene v enem sanitarnem vozlu.

Na eno stanovanje sme biti po en navpični dovod in odvod.

Kjerkoli je to mogoče, naj se vodovodna instalacija naredi znotraj ob zidu. Za odpadne cevi je mogoče uporabljati tudi izdelke iz plastične mase.

Druge naprave

26. člen

Zbiranje smeti mora biti koncentrirano v hiši ali izven nje v poseb-

nih objektih, nikakor pa ne na stopniščih in vhodnih vežah.

Vertikalni jaški za odmetavanje smeti so dopustni pri hišah s tremi ali več etažami.

Odprtina za vmetavanje kuriva mora biti na enem mestu za vsako stopnišče, in sicer na tisti strani, kjer je dovoz do stavbe.

27. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

Predsednik ObLO:

Anton Janežič, l. r.

OBČINA LJUBLJANA-ŠIŠKA

POROČILO

o izidu nadomestnih volitev v občinski zbor

Občinska volilna komisija Ljubljana-Šiška podaja po 92. členu zakona o volitvah in odkoplico odborov ljudskih odborov poročilo o ugotovljenem volilnem izidu pri nadomestnih volitvah v občinski zbor v 17. volilni enoti, ki so bile 22. februarja 1959.

V volilni enoti št. 17, v kateri je bilo izvoliti enega odbornika, je bil en kandidat, in sicer:

Sbrizaj (Franc) Danilo, Ljubljana, Runkova 8, ki je dobil 544 glasov. Neveljavnih je bilo 5 glasovnic.

Za odbornika je bil tedaj izvoljen kandidat: Sbrizaj (Franc) Danilo.

Štev. 02/1-08-1/6-59.

Datum: 23. febr. 1959.

Predsednik

obč. volilne komisije:
Mira Cepuder, l. r.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Poročilo Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo za leto 1958

(Nadaljevanje — 1. del poročila je bil objavljen v Glasniku št. 23/59)

Zavodu za gospodarsko ureditev Barja je velika pomoč Vodna skupnost za melioracijo Ljubljanskega barja, ki je izvrševala naloge, postavljene na letnem zboru Barjanov. Na podlagi teh nalog je Vodna skupnost vložila največ truda v ureditev drobne odvodne mreže in v regulacijo Iščice. Odvodnih kanalov je bilo urejenih v skupni dolžini 27.866 m ali 12 % postavljenega plana. Iščica pa na dolžini 1200 m ali 90 % plana. Pri teh delih je bilo izkopanih 117.391 m³ zemlje, splani-ranih pa 129.452 m³. Poleg tega je bilo še planiranih 81.259 m³ brežin, izvršena sečnja grmovja na 24.356 m², košnja na 128.145 m² ter odstranjenih 1090 štorov in 92 mostov. V primerjavi z letom 1957 je bilo izkopane za 7 % več zemlje in za 34 % več odvodne mreže. Za vsa navedena dela je bilo potrošenih 43 milijonov 55.743 dinarjev.

Petletni perspektivni plan

Posebno pozornost pa je Svet posvetil predlogu petletnega perspektivnega razvoja kmetijstva in gozdarstva. O njem je razpravljal na štirih sejah in sklenil, da se mora plan kmetijske proizvodnje približati republiškem planu. Per-

spektivni petletni plan razvoja kmetijstva naj bi služil kot smernica za uspešen nadaljnji razvoj kmetijske proizvodnje. Zato je Svet dal smernice, po katerih je potrebno povečati vzrejo bekonov in perutnine, da bodo krite potrebe za novo hladilnico in klavnico v Zalogu. Poniže predpise iz kmetijstva, ki bodo v pomoč pri izvršitvi plana. Osnovni leg tega je potrebno nakazati zakopogoj za izpolnitev plana je organizirana proizvodnja privatnega sektorja v kooperaciji s kmetijskimi zadrugami. Spopolniti je tudi vrednostno in številčno proizvodnjo v prašičereji ter nakazati v planu tesnejše sodelovanje s planom predelovalne in živilske industrije itd. Plan je potrebno dopolniti ter dati poudarek na bodočo smer razvoja kmetijske proizvodnje na živinorejo in s tem v zvezi na povečanje krm-skih rastlin. Pri ostalih poljskih kulturah se površine bistveno ne bodo spremenile, pač pa se bodo z večjo uporabo umetnih gnojil, s sistematično izmenjavo sortnega semena v okviru sortne rajonizacije ter s povečano sodobno mehanizacijo povečali hektarski donosi do leta 1961 pri belih žitih za 100 %, pri koruzi za 72 %, pri krompirju,

ki ostane tudi v bodoče glavna kultura, za 63 %, pri krm-skih rastlinah pa za 75 %. Predvideva se uporaba umetnih gnojil na hektar orne zemlje 840 kg ali 575 % in 272 kg na hektar obdelovalne zemlje ali 377 % nasproti letu 1956.

V sadjarstvu se predvideva izvršitev rajonizacije in asanacija obstoječih nasadov ter obnova na 2058 hektarih. Obnova bo izvršena v glavnem na privatnih zemljiščih, vendar le v okviru sadjarskih skupnosti.

V živinoreji bo povečana proizvodnja količinsko za 46 %, vrednostno pa za 59 % nasproti letu 1956. Glavna smer proizvodnje bo meso in mleko ter plemenska živina. Predvidena je rajonizacija živinorejske proizvodnje, kar narekujejo tudi tržni pogoji. Z boljšo odbiro živine, s povečanjem stalaža kot tudi z boljšo prehrano se bo povečala proizvodnja mleka za 85 %. Pri klanju govedi se bo dala prednost mladi živini. Predvideno je, da se bo odstotek stalaža mlade živine za zakol povečal od 15,3 % v letu 1956 na 50,1 % v letu 1961. Delno se bo povečal tudi stalaž števila prašičev; v glavnem pa bo le poudarek na spremembi kvalitete. Največji skok

v kmetijski proizvodnji bo izvršen pri vzreji perutnine in se predvideva produkcija v letu 1961 na 3000 ton klavne perutnine. Po istem kriteriju je razpravljala Svet tudi o perspektivnem razvoju kmetijstva v bivšem OLO Trbovlje in je menila, da je ta plan potrebno vskladiti z ostalim okrajnim planom. Koristne pobude, ki jih je dal Svet pri obravnavi perspektivnega plana razvoja kmetijstva, so služile za dopolnitev plana, tako da je bilo možno dokončno to delo zaključiti.

V zvezi s stabilizacijo cen na trgu je Svet za kmetijstvo in gozdarstvo skupaj s Svetom za tržišče razpravljalo o prepovedi zvišanja cen industrijskih proizvodov, živil, obrtnih storitev in uslug na območju občin mesta Ljubljane, ki ne smejo biti višje od cen, ki so veljale 30. septembra 1958. Trgovskim podjetjem na drobno in trgovinam na območju mesta Ljubljane so bili določeni najvišji stroški maloprodaje za kmetijske proizvode, pri katerih so bile dogovorjene odkupne cene, kot so krompir, čebula, suhi fižol in jabolka, dočim so bile za suhe robe, sveže goveje in svinjsko meso določene najvišje prodajne cene.

Za vse ostale kmetijske proizvode pa so bili določeni najvišji stroški prodaje do 15% v povprečju na nabavno ceno. Z odlokom je bila uvedena tudi evidenca in kontrola cen za vse kmetijske pridelke, za katere so bile dogovorjene odkupne cene, poleg tega pa še za nekatere druge pridelke, kot n. pr. jajca, surovo maslo itd. ter za vse obrtne usluge in storitve. Navedene ukrepe se je priporočalo tudi vsem ostalim namestnim občinam, da jih sprejmejo.

V pogledu preskrbe mesta Ljubljane z mlekom je Svet razpravljala predvsem o proizvodnji mleka in ugotovila, da je za neurejeno preskrbo mesta z mlekom kriva predvsem odkupna cena mleka, ki za proizvajalca v bližini mesta ni dovolj stimulativna, nadalje nesolidnost in nestalnost pri odkupu. Glavni problem pa je, kako dvigniti proizvodnjo v bližini mesta in zati vse tržne viške. Svet je bil mnenja, da je nujno določiti rajon za proizvodnjo mleka in v tem rajonu zagotoviti stimulativno odkupno ceno mleku pogodbenim proizvajalcem. Le tedaj bo živinorejce spremenil tudi strukturo živine v korist večjega števila krav. Vse mlekarne v mlečnem rajonu naj prilagodijo svoje obratovanje potrebam mesta ter naj mleko predelujejo le tedaj, ko so potrebe mleka krite. V interesu mlekarne oziroma odkupa je, da se vzbudi pri živinorejcu in kmetijski zadrugi stalnost in solidnost odkupa vseh tržnih viškov v vsem letu brez pogleda na količino. Solidnost naj bo predvsem v tem, da se mleko sproti plačuje po dejanski toščobi in čistoti. Mestni svet naj bi razpravljala in prepovedala tudi prodajo nenastirizirane mleka v Ljubljani. V letu 1958 so mlekarne in KZ odkupile v okraju 15.994.756 litrov mleka, ožroma 2.832.384 litrov ali 21% več kot leta 1957. Povprečno je bilo odkupljivega mleka na kravo 335 litrov, t. i. 58 litrov ali 4% več kot leta 1957. Ker je plan za leto 1958 predvideval povečanje samo za 3% ali na kravo 45 litrov, je bil ta presežen za 1%. Ljubljanske mlekarne so odkupile leta 1958 v okraju 9.221.676 litrov mleka, izven okraja pa 2.485.191 litrov, skupaj 11.706.767 litrov. Od tega je bilo predelanega 1.909.162 litrov mleka.

V planštarstvu je bilo predvideno

po planu, da bo melioriranih 200 ha površin, melioracije so se izvršile na 467 ha pašnikov in je bil plan presežen za 133%. Melioracije obstajajo v iztrebljenju grmovja in gnojenja z umetnimi gnojili ter živim apnom. Na Limovski planini je bil zgrajen hlev za 70 glav živine.

Svet je razpravljala tudi o pritožbah pašnih upravičencev glede plačevanja pašnine za Gojsko in Veliko planino in je bil mnenja, da je višina pašnine 1000 din na glavo odrasle živine, na katero so se pašni upravičenci pritožili, celo prenizka. Prilike in pogoji, ki so na omenjenih pašnih obratih, zahtevajo, da bo potrebno pašnino prilagoditi višini, ki jo plačujejo na planini Biba-Menina in Lipovec, kjer se plačuje 3000 din za odraslo govedo. Le na ta način bo KZ prišla do sredstev za ureditev in zboljšanje planin, kar bo prvenstveno v korist samim upravičencem.

Razpravljalo se je tudi nekaj primerov za vrnitev zemljišč, odvzetih po zakonu o agrarni reformi, vendar za ugodno rešitev tega ni bilo zakonite osnove.

Za spopolnitev in izboljšanje kmetijske in veterinarske zakonodaje, na podlagi katere bo možno uspešneje vršiti kmetijsko službo in hitreje dvigniti kmetijsko proizvodnjo, je Svet razpravljala tudi o osnutku republiške odredbe o proizvodnji in nadzorstvu nad prometom razmnoževalnega sadnega in trstnega materiala, nadalje o osnutku zakona o organizaciji in delu veterinarske službe v LRS, o republiški odredbi o veterinarskih ukrepih, ki se opravljajo na stroške lastnikov živali in o uredbi o posebnih dodatkih za uslužbenca veterinarskih ustanov in veterinarskih inšpektorjev. Na vse navedene osnutke je dal Svet tehtne pripombe.

Svet je razpravljala tudi o predlogu družbenega plana za leto 1959 ter ugotovila, da je v skladu s perspektivnim planom z razvojem kmetijstva in da se bo celoten bruto dohodek kmetijske proizvodnje dvignil od 15.945.600.000 din v letu 1958 na 17.674.100.000 din ali za 10,8%. Predvideva se, da se bo možno povečal bruto dohodek državnega sektorja, in to od 1.261.515.000 din v letu 1958 na 1.751.000.000 din ali za 38%. Na splošno povečanje bruto dohodka bodo vplivali predvsem višji hektarski donosi pri najvažnejših kulturah, kot so: pšenica in ječmen od 15 na 19 mtc na ha, koruza od 20 na 24 mtc na ha, krompir od 194 do 195 mtc na ha, detelja od 41 na 50 mtc na ha in travniško seno od 23 na 30 mtc na ha.

Povečanje bo možno doseči v privatnem sektorju le z organizirano proizvodnjo, to je s tesnim sodelovanjem in s pogodbenimi odnosi med pridelovalci in KZ.

Kmetijske zadruge so že sposobne nuditi kmetom strokovno pomoč in potrebni reprodukcijski material, kot so seme rodnejših sort pšenice in koruze, krompirja in ostalih kultur, nadalje zagotoviti zadostne količine umetnih gnojil, strojno obdelavo ter odkup vseh tržnih viškov itd.

Že v letu 1958 so kmetijske zadruge sodelovale v proizvodnji s kmetovalci, še bolj pa se bo to sodelovanje razširilo v letu 1959. Predvideva se, da se bo v pogodbeni proizvodnji posejalo 18% vseh površin pod pšenico, 16% vseh površin pod koruzo, in to s hibridno koruzo, 19% vseh površin pod krompirjem ter negovalo po sodobnih metodah, 2000 ha travnikov in drugih krmlnih posevkov.

V letu 1958 so prevladovala najenostavnejše oblike sodelovanja, sedaj pa se prehaja k višjim oblikam sodelovanja. Pri višji obliki sodelovanja zadruga nudi kmetu vso strokovno pomoč, daje umetna gnojila, semena in stroje ter izvede vse agrotehnične ukrepe, ki so potrebni za doseg visokih donosov. Proizvajalec daje svojo delovno silo, vprege, delno seme in organska gnojila. Pridelek si oba kooperanta delita po vrednosti vloženih sredstev.

Glede na to, ker je le v kooperaciji podano jamstvo, da bodo doseženi pri nekaterih poljskih kulturah največji možni pridelki, so umetna gnojila prvenstveno zagotovljena za kooperacije po nižjih cenah in za vrtničarje v večjih industrijskih krajih. Pri živinoreji se predvideva večji dohodek pri proizvodnji mleka in mesa. Ocenjeno je, da se bo z zboljšanjem krmske baze in s stimulativno odkupno ceno mleku v mlečnem rajonu povečala povprečna letna molznost na kravo od 1700 na 1800 litrov mleka. Tudi vzreja plemenske živine, pitanja mlade živine, bekonoj in perutnine bo znatno vplivala na povečanje dohodka.

V družbenem sektorju je planiran najhitrejši razvoj v živinorejski proizvodnji; predvideno je, da bo perspektivni plan razvoja živinoreje v družbenem sektorju dejansko že dosežen v letu 1959, in to pri goveji živini s spremembo strukture črede in s povečanim številom krav od dosedanjih 2999 kom. na 4407 kom. ali za 51%. Močno se bo povečala proizvodnja mlade živine in prašičev. Mlade živine (baby beef) se bo zredilo 2000 kom., prašičev pa za 275% več kot v letu 1958. Poseben poudarek bo na vzreji bekonoj ter se predvideva proizvodnja 8000 kom.

Pri proizvodnji perutnine bo povečano število rac na Dolskem od 4000 v letu 1958 na 10.000 kom. ali 150% več, dočim bo perutninarska farma v Zalogu vzredila 500.000 pohancev. Nekatera posestva, n. pr. Boštanj, Jesenkovo, Križ itd. bodo morala preusmeriti perutninarsko proizvodnjo potrebam valilnice po valilnih jajcih.

Za racionalnejšo proizvodnjo mleka in mesa bodo posestva uredila 275 ha čredinskih pašnikov ter meliorirala 780 ha zemljišč na Barju in v Kočevju.

Izvršitev vseh po planu predvidenih nalog v kmetijski proizvodnji bo mogoče le, če bodo pravočasno na razpolago finančna sredstva. Ocenjeno je, da je potrebnih za zgraditev gospodarskih zgradb, nabavo strojev, opreme in živine, za nasade, melioracije in družbeni standard itd. 2.487.731.000 dinarjev.

Svet je razpravljala tudi o delitvi prispevka iz dohodka in je sklenila, da se ObLO priporoča, da odstopijo celotni prispevek iz dohodka kmetijskim gospodarskim organizacijam zaradi okrepitve njihovih skladov osnovnih sredstev.

V pomoč Svetu je bilo več komisij, od katerih je večina delala periodično, kot n. pr. Komisija za arondacije posestev, Komisija za nagradno tekmovanje v kmetijstvu. Komisija za pregled gospodarjenja na posestvih, Komisija za usmerjanje osemenjevalne službe, Komisija za obnovo sadovnjakov itd.

Stalna je samo Komisija za investicijske programe s področja kmetijstva in gozdarstva, ki v letu 1958 obravnavala 44 investicijskih programov. Od teh je pet primerov za izgradnjo poizkusnih pitališč za krmljenje živine s pesnimi rezanci,

s peso, s krompirjem in krompirjevo pulpo, šest primerov za nabavo traktorjev s priključki, osem za gospodarske zgradbe, šest za melioracije, šest za nasade, štiri za nabavo živine, dva za ureditev čredinskih pašnikov, eden za destilarno za eterična olja, eden za gradnjo gozdne ceste, pet za razne gradnje. Od navedenih programov je bilo 40 potrjenih, štirje pa so bili zavrnjeni zaradi nepristojnosti ozir, predrage investicije. Po predloženih investicijskih programih predvideva investicije znašajo 756.238.783 din. Komisija se je pri razpravi investicijskih programov ravnala po veljavnih predpisih in danih smernicah Sveta. Komisija je v nekaterih primerih ugotovila, da posamezni investitorji - posestva sestavljajo programe površino, zlasti glede podatkov o rentabilnosti in ekonomski utemeljenosti investicij. Zaradi takih pomanjkljivosti je bilo treba večkrat investicijske programe vračati investitorjem v dopolnitev. Pri obravnavi predloženih investicijskih programov je bilo tudi ugotovljeno, da vsa družbena kmetijska posestva nimajo še celotnega gospodarsko ureditvenega načrta. Kljub temu je komisija v izjemnih okoliščinah primerih predloženi investicijski program potrdila.

Težava je bila ravno v tem, da nimamo načrtov za tipizirane hleve, ki ne bi bili predragi. Po dosedanjih investicijskih programih je stalo eno stojišče okrog 200.000 din. Investicijski program pa se odobri, če stojišče ne stane več kot 120.000 do 130.000 din. V izdelavi je načrt takega enostavnega hleva, pri katerem bo stalo stojišče nekaj nad 100.000 din. Tudi za stanovanjske objekte so načrti tako izdelani, da so za posestva taka stanovanja predraga in da ne ustrezajo razmeram na posvetstvu. Potrebno bi bilo, da bi se tudi za stanovanje izdelali tipizirani in ceneni načrti, s katerimi bi bilo možno z manjšimi sredstvi priti do prepotrebnih stanovanj.

Pri obravnavi investicijskih programov za plantažne nasade se je komisija ravnala po navodilu Sveta, naj strokovna komisija za obnovo sadovnjakov OLO pri ogledu terena in dajanju nasveta za sestavo investicijskih programov upošteva prvenstveno površino ozir, lege, ki so najbolj primerne za sadjarstvo in da naj pri tem štiti kar največ orne površine.

Komisija je pri svojem delu upoštevala tudi priporočila Sveta, da so investicijski programi za melioracije potrdijo le, če je za področje, ki pride v poštev za melioracijo, ustanovljena Vodna skupnost, ki ima potrjena pravila. Če pa je melioracija ozir, regulacija hudourniškega značaja, tako da ne pride v poštev ustanovitev Vodne skupnosti, naj se pa lastnike zemljišč, ki bodo imeli od te melioracije ozir, regulacije koristi, preko kmetijske zadruge zaveže, da bodo meliorirana zemljišča racionalno obdelali po sodobnih agrotehničnih ukrepih.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo je obravnaval tudi prošnje kmetijskih gospodarskih organizacij za izdajo poroštenih izjav. Na predlog Sveta je Okrajni ljudski odbor izdal 24 poroštenih izjav za posojila navedenih organizacij v skupnem znesku 356.566.580 din, in sicer: pri Jugoslovanski investicijski banki za najetje posojil v višini 240.907.550 dinarjev za nabavo 71 traktorjev za melioracijska dela, pri Zadrugi hranilnici in posojilnici pa v višini 115.659.030 din za nabavo kmetijske opreme.

Zadružništvo

V kmetijskem zadružništvu so se v preteklem letu napravile bistvene organizacijske pa tudi vsebinske spremembe.

Z izpolnitvijo zadružnih svetov so se uvedla nova oblika upravljanja, ki zagotavlja hitrejši razvoj kmetijskega zadružništva s tem, da so v upravljanje s premoženjem zadruge pritegnjeni tudi njeni delavci in uslužbenci.

Vse leto se je delalo na tem, da se kmetijske zadruge reorganizirajo in usmerijo od splošne vaške organizacije v organizacijo kmetijstva, ki naj prevzame skrb za kmetijsko proizvodnjo, oskrbo kmetijstva z reprodukcijskim materialom, promet s kmetijskimi pridelki, predelavo kmetijskih pridelkov itd.

Prilagoditi poslovanje kmetijskih zadrug predpisom je zahtevalo, da KZ oddajo vse nekmetijske dejavnosti (trgovine s potrebnim blagom, obrtno delavnice, razne druge službe, ki nimajo neposredne zveze s kmetijstvom), kar je bilo v glavnem tudi opravljeno. Tako so kmetijske zadruge v teku leta 1958 oddale od 279 nekmetijskih dejavnosti, ki so jih imele, 260, 19 KZ pa jih je še začasno, sporazumno z Okrajno zadružno zvezo in pristojnimi občinskimi ljudskimi odbori obdržalo, 7 trgovinskih poslovalnic in 10 ostalih manj pomembnih obrtnih dejavnosti, za katere ni bilo še možno najti rešitve.

Z oddajo nekmetijskih dejavnosti in prilagoditvijo poslovanja kmetijskih zadrug novim predpisom se je ugotovilo, da je v okraju precej KZ, ki v nastali situaciji nimajo ekonomskih pogojev za obstoj. Zaradi tega se je od skupnega števila 153 KZ v okraju združilo v močnejše zadruge 35, 3 pa so se likvidirale, tako da je bilo številčno stanje zadruge konec leta 1958 — 115 kmetijskih zadrug. Proces združevanja šibkejših zadrug v ekonomsko močnejše edinice pa še ni končan in bo treba še nekaj zadrug združiti, zlasti v občini Ivančna gorica in Rudnik.

Zadružni sveti so bili izvoljeni v vseh zadrukah, razen v zadruzi Smartno ob Savi, kjer ni bilo potrebnega števila članov (tudi ta zadruge se likvidira oziroma spoji s sosedno).

Z reorganizacijo pa se je skušalo čimbolj usmeriti kmetijske zadruge v reševanje kmetijsko-proizvodnih problemov. V večini zadrug so bili izdelani perspektivni načrti razvoja kmetijske proizvodnje v skladu z okrajnim in republiškimi planom. Proučevale so se možnosti organizirane proizvodnje, ustvarila se je potrebna evidenca kapacitet in s konkretnimi akcijami skušalo vključevati zadruge v proizvodno sodelovanje z zasebnimi kmetovalci.

V kooperaciji, čeprav v manjšem obsegu, so sodelovale že skoraj vse kmetijske zadruge, v glavnem v bolj enostavnih oblikah, tako je bilo v kooperaciji pri spomladanski setvi: 237 ha semenskega krompirja, 140 ha merkantilnega, 140 ha industrijskega, 83 ha lanu, 10 ha hmelja.

V jesenski akciji setve italijanskih sort pšenice pa je bilo posejanih: 1092 ha italijanskih sort pšenice in 753 ha udomačenih visokorodnih sort.

V te kooperacije se je vključilo 7676 zadružnikov.

V pogodbeni vzreji in pitanju živine in prašičev pa je sodelovalo: pri pitanju mlade živine 3634 zadružnikov, ki so spitali 1800 glav mlade živine, in 2204 zadružnikov,

ki so vzredili 5656 prašičev-bekonov za izvoz, oziroma pršutarjev.

Organiziranih je bilo tudi 22 skupnosti v sadjarstvu oziroma pridelovanju jagodičevja. V to se je vključilo 160 zadružnikov s 158 ha v sadjarstvu in 111 ha jagodičevja.

Urejeni so bili tudi 4 čredinski pašniki na 80 ha.

Za naloge v kmetijski proizvodnji in uspešno sodelovanje v organizirani proizvodnji je bilo potrebno kmetijske zadruge usposobiti in opremiti. Nabavljeno je 92 novih traktorjev s potrebnimi priključki, s tem v zvezi bo potrebno zgraditi mrežo strojnih lop in remiz za kmetijske stroje.

Tudi v blagovnem prometu s kmetijskimi pridelki se kmetijske zadruge močno uveljavljajo, saj so v glavnem odkupile vse presežke kmetijskih pridelkov, živine, prašičev itd. Prav tako se je tudi trgovina z lesom v zadnjem letu izboljšala.

Z združevanjem manjših zadrug v večje ekonomske edinice se je tudi kadrovske sestave priložno izboljšal. Vse KZ imajo nastavljen upravniški, 11 kmetijskih zadrug pa ima nastavljen tudi kmetijske strokovnjake, ostale pa si glede na pomanjkanje strokovnega kadra skušajo pomagati s priučenimi pomočniki, ki bodo pomagali upravnikom pri akcijah in sodelovanju v kmetijski proizvodnji.

Vsekakor je kmetijsko zadružništvo v letu 1958 konsolidiralo svoje delo v smeri nalog, ki jih pred nje postavlja perspektivni plan razvoja kmetijstva in kmetijskega zadružništva.

Finančni viri

Za izvršitev nalog, ki so bile postavljene z družbenim planom, so bila na razpolago znatna finančna sredstva, in to:

1. Investicijski sklad:

Za črpanje sredstev, ki so bila na razpolago za razvoj kmetijske proizvodnje, je Svet dal smernice, po

katerih naj bi se sredstva okrajnega in občinskih investicijskih skladov iz dela dohodkov iz kmetijstva uporabila prvenstveno za družbena kmetijska posestva in za KZ. Sredstva naj se uporabijo predvsem za:

a) kritje lastne udeležbe pri najetu posojila iz splošnega investicijskega sklada;

b) za kritje plačila zveznih in republiških anuitet za leto 1958;

c) za manjše melioracije in adaptacije;

d) za ostale investicije v kmetijstvu.

2. Sklad za pospeševanje kmetijstva:

S sredstvi sklada za pospeševanje kmetijstva je upravljal upravni odbor sklada, ki je imel v teku leta pet sej. Upravni odbor sklada, kot tudi Svet za kmetijstvo sta bila mnenja, da naj se ta sredstva uporabijo predvsem za vzdrževanje kmetijske pospeševalne službe pri poslovnih zvezah, za akcije, ki jih vodi na Barju Zavod za gospodarsko ureditev Ljubljanskega barja, nadaljevanje vzdrževalne selekcije krompirja, za regresiranje uvoženih sort krompirja pogodbenim razmnoževalcem, za organizacijo poročanja s terena o gibanju rastlinskih bolezni in škodljivcev, za opremo oseme-njevalnih centrov, vzdrževanje državnih žrebec, za organizacijo novih rejskih središč štajerske kokoši je-rebičarke, za manjše melioracije pašnikov, za arondacijo zemljišč državnih posestev, za veterinarske akcije itd.

3. Proračunska sredstva:

Sredstva v okrajnem proračunu, ki so bila namenjena za kmetijske potrebe, so bila uporabljena za stroške organizacije kmetijske proizvodnje na Barju, za pedološke analize na Barju, za vzdrževanje in pomožno veterinarsko-sanitarne službe, za kritje izgub državnih posestev in za prispevek Vodni skupnosti.

V zvezi navedenega so bila v letu 1958 na razpolago naslednja sredstva:

Viri finansiranja	Razpolož. sredstva din	Izkoriščena sredstva din	Neizkorišč. sredstva din	Opomba
v 000				
I. Investicijski sklad za kmetijstvo				
a) okrajni	29.545	28.309	1.236	brez Trbovelj
b) občinski	34.792	8.600	26.192	brez Trbovelj, v ne- izkoriščenih sred- stvih so zapopa- dene investicije za ostale dejavnosti
II. Sklad za pospeše- vanje kmetijstva	26.070	25.817	253	brez Trbovelj
III. Prorač. sredstva	54.499	54.389	110	brez Trbovelj
Skupaj:	144.906	117.115	27.791	

Pri okrajnem investicijskem skladu je ostalo 1.236.000 din, kateri znesek je bil predviden za dopolnilno udeležbo posestva Jesenkovo, ki pa teh sredstev ni izkoristilo.

DOPOLNILO K LETNEMU POROČILU

V zvezi z razpravo o poročilu na seji Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo dne 14. marca t. l. so bili izneseni predlogi, da se letno poročilo dopolni še s sledečim:

S povečano proizvodnjo je tudi več tržnih viškov, za katere je potrebno zagotoviti tržišče. V zvezi ter na podlagi garantiranih cen za določene kmetijske proizvode, kot so zelje, krompir itd., trgovska podjetja sklepajo pogodbe. To naj bi se v bodoče še naprej razvijalo s

tem, da se postavi za proizvajalca stimulativna cena.

Pri zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev, ki so posebno nevarni in močno razširjeni na območju okraja, naj se zatiranju uši, ki prenašajo virusne bolezni na krompir, posveti večja pažnja, prav tako pa tudi uničevanju tretje generacije kloradskega hrošča.

V zvezi z uredbo o prepovedi klanja telet so bile težave predvsem v tem, da se odkup teh ni mogel vršiti v večjem obsegu, ker sta družbeni posestvi KGP Kočevje in Črnelo šele pristopila h gradnji in

organizaciji pitanja teh telet za baby beef. Družbeni plan za leto 1959 predvideva znatna sredstva za povečanje zmogljivosti za to vrsto vzreje mlade živine, ter bo sedaj možnost, da se bo navedena uredba strože izvajala.

Vprašanje gradnje stanovanj in kako dobiti ter obdržati dobre strokovne kadre na terenu, posebno v proizvodnji na družbenih posestvih je problem, ki ga bo treba v vsi skrbjo reševati tudi v bodoče. Da bi se to vprašanje rešilo vsaj v najnujnejših primerih, predvideva družbeni plan za letošnje leto nekaj sredstev za izgradnjo stanovanj. Potrebno pa bo tudi v bodoče skrbeti, da se bo istočasno z izgradnjo in povečanjem proizvodnih zmogljivosti zgradilo tudi odgovarjajoče potrebno število stanovanj. Strokovnemu kadru pa je potrebno zagotoviti dohodke, ki bodo stimulativno vplivali na njegovo strokovnost ter prizadevanje za dvig kmetijske proizvodnje.

Družbena posestva so v letu 1958 uvozila tudi nekatere visoko produktivne pasme govedi z namenom, da čim hitrejši dvig živalskih proizvodov, posebno pa mleka in mlečnih proizvodov. Že dosedanj rezultat so pokazali, da je bil nakup teh živali ekonomsko utemeljen, ker je mlečnost n. pr. pri pasmi jersey približno enaka, dočim je tolsča za okoli sto odstotkov višja kot pri naši domači sivorjavi pasmi. Razumljivo je, da je zaradi tolsče tudi cena mleku višja in stimulativna za proizvajalca. Tudi pri frizijski pasmi govedi je v povprečju mlečnost višja kot pri domačih pasmah ter so rezultati zadovoljivi.

Pripombe so bile tudi glede zdravstvenega zavarovanja kmetijskega prebivalstva. Temu problemu se bo moralo posvetiti več pozornosti, posebno sedaj, ko uvajamo pogodbeno odnose med proizvajalcem in kmetijsko zadruge.

Svet je tudi mnenja, da je potrebno razpravljati na eni izmed naslednjih sej o obveznem zavarovanju živine, ki se pri nekaterih KZ že izvaja, ter sprejeti sklepe, ki bodo kot priporočilo KZ za izvršitev navedene akcije.

Na pripombe nekaterih članov Sveta, da se nabavljajo traktorji brez osnovnih priključkov, kot so plugi, sejalnice itd., je Svet mišljenja, da naj uvozna podjetja poskrbijo za popolno nabavo vseh najnujnejših priključkov, ker sledeči traktor ne bo polno zaposlen, odnosno rentabilen, in kar je še važnejše, ne bodo izvršene naloge in obveznosti, ki jih kmetijske zadruge prevzemajo s pogodbenimi odnosi s proizvajalci.

Glede črpanja investicijskih sredstev, ki so namenjena za kmetijstvo, je Svet ugotovil, da se ta ne črpajo v celoti za kmetijstvo, nego jih nekatere občine uporabljajo za ne kmetijske namene. Mnenje Sveta je, naj bi se vsa sredstva, ki so po družbenem planu predvidena za kmetijstvo, ta tudi za te namene uporabljala, ker so sredstva itak skromna, dočim so potrebe za investicijsko izgradnjo v kmetijstvu zelo velike.

Vsebinska

154. Odlok o usmerjanju gradnje stanovanjskih hiš občine Grosuplje. Poročilo o izidu nadomestnih volitev v občinski zbor občine Ljubljana-Siška. Poročilo Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo OLO za l. 1958 (nadaljevanje)